

Procesreglement

Procesreglement voor het behandelen van verzoeken om een oordeel (discriminatieklachten) door het College voor de Rechten van de Mens, met inachtneming van en in aanvulling op het bepaalde in de [Wet College voor de Rechten van de Mens](#) en het [Besluit werkwijze onderzoek gelijke behandeling](#). Vastgesteld door het College voor de Rechten van de Mens op 30 augustus 2021.

Artikel 1 - Begripsbepalingen

Dit reglement verstaat onder:

- a. College: College voor de Rechten van de Mens;
- b. Wet: Wet College voor de Rechten van de Mens;
- c. Gelijkebehandelingswetgeving: Algemene wet gelijke behandeling (AWGB), Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen (WGB), artikelen 7:646 Burgerlijk Wetboek (BW), artikel 7:648 BW, artikel 7:649BW, Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid (WGBL), Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBH/CZ), Wet inzake het verbod op het maken van onderscheid op grond van arbeidssuur (WOA) en Wet inzake het verbod op het maken van onderscheid op grond van het al dan niet tijdelijke karakter van de arbeidsovereenkomst (WOBOT).
- d. Besluit werkwijze: Besluit van 31 augustus 2012, houdende nadere regels over de werkwijze van de afdeling, bedoeld in hoofdstuk 2 van de Wet College voor de rechten van de mens ([Besluit werkwijze onderzoek gelijke behandeling](#)), Stb. 2012, 394;
- e. verzoeker: indiener van een verzoekschrift;
- f. verweerder: degene die onderscheid zou hebben gemaakt;
- g. partijen: verzoeker en verweerder;
- h. verzoekschrift: schriftelijk verzoek als bedoeld in [artikel 10, eerste lid, van de wet](#), inclusief bijlagen;
- i. verweerschrift: de schriftelijke reactie van verweerder op het verzoekschrift.

Schriftelijk onderzoek voorafgaand aan de zitting

Artikel 2 - Wie kan een verzoek indienen?

Een verzoek om een oordeel kan worden ingediend door:

- a. degene die stelt dat in zijn nadeel onderscheid is of wordt gemaakt, als bedoeld in de gelijkbehandelingswetgeving;
- b. de natuurlijke persoon, de rechtspersoon of het bevoegd gezag, die/dat wenst te weten of hij/zij zelf onderscheid maakt als bedoeld in de in de gelijkbehandelingswetgeving;
- c. degene die belast is met de beslissing over een geschil met betrekking tot onderscheid als bedoeld in de gelijkbehandelingswetgeving;
- d. een ondernemingsraad of een met die ondernemingsraad vergelijkbaar medezeggenschapsorgaan, die meent dat binnen zijn organisatie onderscheid is of wordt gemaakt, als bedoeld in de gelijkbehandelingswetgeving;
- e. een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid of stichting, die in overeenstemming met haar statuten de belangen behartigt van diegenen in wier bescherming de gelijkbehandelingswetgeving voorziet.¹

¹ Onder deze bepaling vallen de antidiscrimatievoorzieningen.

Artikel 3 - Eisen waaraan het verzoekschrift moet voldoen

- a. In het verzoekschrift moet in ieder geval staan:
 - de naam, het (correspondentie)adres en het telefoonnummer van de verzoeker;²
 - de naam en het adres van verweerder;
 - een omschrijving van de klacht.
- b. Indien nodig neemt het College contact op met verzoeker om aanvullende informatie op te vragen, voordat het verzoek in behandeling wordt genomen.

Artikel 4 - De behandeling van zaken

- a. Als het College voldoende informatie van verzoeker heeft ontvangen, wordt de zaak in behandeling genomen, tenzij er redenen zijn om een zaak niet te behandelen zoals genoemd in artikel 6 van dit reglement.
- b. Een zaak wordt in behandeling genomen door toezending van het verzoekschrift en eventuele aanvullende informatie aan verweerder. Het College vraagt verweerder om binnen een termijn van vier weken een schriftelijke reactie te geven op het verzoekschrift en de aanvullende informatie.
- c. Na ontvangst van het verzoekschrift is het schriftelijke gedeelte van de procedure voorafgaand aan de zitting afgerond. Naast verzoekschrift en verweerschrift is het aan partijen voorafgaand aan de zitting niet toegestaan om nog schriftelijk op elkaar te reageren, tenzij het College daarom verzoekt. Tot 14 dagen voor de zitting mogen partijen alleen nog schriftelijke bewijsstukken/producties indienen waarop zij tijdens de zitting een toelichting willen geven.
- d. Het College kan besluiten een maximum te stellen aan het aantal stukken dat door partijen kan worden ingediend en aan de omvang daarvan. Tevens kan het College partijen verzoeken een toelichting te geven met betrekking tot de relevantie van ingediende (bewijs)stukken en producties. Het College kan besluiten deze stukken niet bij de beoordeling te betrekken indien niet of onvoldoende wordt voldaan aan het verzoek om een toelichting.
- e. Bij de inbehandelingname worden partijen per brief geïnformeerd over de planning van een zitting, tenzij het College de zaak afdoet zonder zitting op grond van artikel 30 of 31 van het Besluit werkwijze of partijen op verzoek van het College toestemming geven om de zaak zonder zitting af te doen.
- f. Het College stelt bij de inbehandelingname een specifieke zittingsdatum vast of vraagt partijen, voordat de zittingsdatum wordt vastgesteld, om data door te geven waarop zij in een bepaalde periode wegens zwaarwegende redenen verhinderd zijn. Het College kan bij de vaststelling van de zittingsdatum, uit oogpunt van een goede procesorde, voorbijgaan aan de opgave van een te groot aantal verhinderdata door partijen.
- g. Verplaatsing van een vastgestelde de zittingsdatum is alleen mogelijk in geval van zwaarwegende redenen.
- h. Het College stuurt alle correspondentie, die het van de ene partij ontvangt en die betrekking heeft op de inhoud van de zaak, door naar de andere partij.
- i. Het College kan specifieke schriftelijke informatie te allen tijde opvragen bij partijen.

Artikel 5 - Taal tijdens de schriftelijke procedure en tijdens de zitting

- a. Het verzoekschrift en verweerschrift moeten in de Nederlandse taal gesteld zijn.³ Slechts in uitzonderlijke gevallen is het indienen van een verzoekschrift of

² Het in aanvulling op deze vereiste gegevens vermelden van een email-adres zal doorgaans de communicatie met het College vergemakkelijken en bespoedigen.

³ Verzoekers die zelf de Nederlandse taal niet beheersen, kunnen zich kosteloos laten bijstaan door een antidiscrimatievoorziening (ADV), die kan helpen het verzoekschrift op te stellen. Het College kan verzoekers informeren bij welke ADV zij terecht kunnen.

verweerschrift in het Engels mogelijk. Het College bepaalt of van zo'n uitzonderlijk geval sprake is.

- b. Het stellen van vragen in het schriftelijk vooronderzoek door het College geschiedt in het Nederlands. Partijen zijn zelf verantwoordelijk voor eventuele vertaling daarvan. Indien sprake is van een uitzonderlijk geval als bedoeld onder a., kan de beantwoording van deze vragen in het Engels plaatsvinden.
- c. Bij producties en/of bewijsstukken die zijn geschreven in de Engelse, Duitse of Franse taal is het overleggen van een vertaling van dat stuk in beginsel niet noodzakelijk. Het College kan een vertaling vragen, als het dit nodig of wenselijk acht voor de behandeling van de zaak, mede gelet op de belangen van de overige belanghebbenden. Een vertaling is in beginsel wel noodzakelijk indien een stuk is geschreven in een andere buitenlandse taal dan in de Engelse, Duitse of Franse taal. Het College kan bepalen dat een vertaling wordt overgelegd die is opgemaakt en ondertekend door een beëdigd vertaler.
- d. De voertaal tijdens de mondelinge behandeling ter zitting is Nederlands.
- e. Indien een van de partijen een tolk nodig heeft op de zitting, dient hij vier weken voor de zitting kenbaar te maken aan het College dat hij een tolk nodig heeft en welke taal deze tolk dient te spreken. Het College draagt vervolgens zorg voor de aanwezigheid van een tolk op de zitting.

Artikel 6 - Verzoeken die niet in behandeling worden genomen

1. Op grond van artikel 12 van de wet worden verzoeken niet in behandeling genomen of wordt het onderzoek beëindigd als:
 - a. een verzoek kennelijk ongegrond is: hiervan is sprake als er onvoldoende aanknopingspunten zijn om te veronderstellen dat sprake is van onderscheid in de zin van de gelijkbehandelingswetgeving;
 - b. verzoeker kennelijk niet-ontvankelijk is in zijn/haar verzoek: hiervan is bijvoorbeeld sprake als het belang van verzoeker of het gewicht van de gedraging kennelijk onvoldoende is of als het verzoek is gericht tegen een onjuiste verweerder;
 - c. het College kennelijk niet bevoegd is een oordeel te geven: hiervan is sprake als de voorgelegde kwestie buiten de reikwijdte van de gelijkebehandelingwetgeving valt.
 - d. een zodanige termijn is verstreken dat in redelijkheid geen onderzoek meer kan plaatsvinden.
2. Als het College beslist een verzoek niet in behandeling te nemen, wordt verzoeker zo spoedig mogelijk geïnformeerd over de reden voor deze beslissing. Tegen deze beslissing staan geen rechtsmiddelen open.⁴

Artikel 7 - Geluidsopnames inbrengen als bewijs

- a. Het is toegestaan geluidsopnames in te brengen als bewijs.
- b. Als een van de partijen een geluidsopname als bewijs wil inbrengen, moet naast de geluidsopname ook een woordelijk verslag (transcriptie) van (de relevante passages uit) de geluidsopname toegevoegd worden. Indien geen transcriptie van de gehele geluidsopname wordt overgelegd, maar van een gedeelte, dient daarbij vermeld te worden op welk moment de passage in de geluidsopname te horen is.

Artikel 8 - Informatie van derden

Het College kan informatie opvragen bij anderen dan partijen, bijvoorbeeld bij een deskundige of getuige. Partijen worden daarover geïnformeerd. De informatie kan schriftelijk of ter zitting worden gevraagd.

⁴ Zie artikel 8:5 Awb gelezen in samenhang met artikel 1 Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak.

Artikel 9 - Volmacht en vertegenwoordiging

- a. Partijen mogen zelf de procedure voeren. Ze zijn niet verplicht zich gedurende de procedure te laten vertegenwoordigen of bijstaan door een rechtshulpverlener.
- b. Als verzoeker zich gedurende de procedure en/of op de zitting laat bijstaan door iemand anders, moet een machtiging overgelegd worden.
- c. Als verweerder zich gedurende de procedure en/of zitting laat vertegenwoordigen door iemand die op grond van de gegevens uit de Kamer van Koophandel niet (zelfstandig) bevoegd is, moet een machtiging overgelegd worden door de persoon/personen die vertegenwoordigingsbevoegd is/zijn.
- d. Als partijen zich laten bijstaan door een advocaat is geen machtiging nodig.

Mondelinge behandeling ter zitting

Artikel 10 - Locatie van de zitting

De zitting vindt plaats op het bezoekadres van het College aan de Kleinesingel 1-3 te Utrecht.⁵

Artikel 11 - Oproep of uitnodiging voor de zitting

- a. Uiterlijk drie weken voor de zitting worden partijen en eventuele getuigen of deskundigen bij brief opgeroepen of uitgenodigd voor de zitting.
- b. Als partijen worden opgeroepen voor de zitting, zijn zij verplicht te verschijnen.⁶
- c. Als partijen worden uitgenodigd voor de zitting staat het hen vrij om al dan niet te verschijnen.
- d. Indien een van de partijen wegens medische of andere zwaarwegende redenen niet in staat is om fysiek naar het bezoekadres van het College te komen, kan het College besluiten om deze partij deel te laten nemen aan de zitting via een videoverbinding. De betreffende partij dient het verzoek tot bijwoning van de zitting via een videoverbinding zo spoedig mogelijk in te dienen bij het College. Het College beoordeelt of honorering van dit verzoek te verenigen is met de goede procesorde en stelt beide partijen in kennis van zijn beslissing daarover.

Artikel 12 - Getuigen en deskundigen; vertegenwoordigers van partijen

- a. Indien partijen getuigen of deskundigen mee willen nemen naar de zitting, dienen partijen elkaar en het College uiterlijk een week voor de zitting te informeren over de namen van deze personen en vanuit welke rol en waarover deze personen een verklaring kunnen afleggen. Indien deze informatie niet tijdig is ontvangen, kunnen de getuigen/deskundigen niet worden gehoord.
- b. Het College kan besluiten de aangemelde getuigen en /of deskundigen niet als zodanig te horen, indien het van oordeel is dat dit redelijkerwijs niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak.
- c. Partijen kunnen vanaf drie dagen voor de zitting bij het College informeren wie namens partijen op de zitting aanwezig zullen zijn.

Artikel 13 - Gang van zaken ter zitting⁷

- a. Een zaak wordt tijdens de zitting behandeld door een enkelvoudige kamer (bestaand uit één Collegelid) of een meervoudige kamer (bestaand uit drie Collegeleden). Partijen kunnen vanaf drie dagen voor de zitting bij het College informeren welk Collegelid of welke Collegeleden hun zaak zullen behandelen.

⁵ Het College beschikt niet over afgesloten ruimtes waar partijen voorafgaand aan of na afloop van de zitting kunnen overleggen.

⁶ Uit artikel 12 lid 2 van het Besluit werkwijze volgt dat Indien een partij niet voldoet aan een oproep, het College daaruit de gevolgtrekkingen kan maken die het geraden acht.

⁷ Een zitting bij het College duurt doorgaans 1 à 1,5 uur.

- b. Op de zitting stelt het College vragen aan partijen. Partijen houden geen pleidooi,⁸ maar krijgen na de vragenronde ruimte om punten of argumenten in te brengen die eerder ter zitting niet of onvoldoende aan de orde zijn gekomen.
- c. Aan het einde van de zitting sluit het College het onderzoek en geeft het de datum waarop het oordeel aan partijen verstuurd zal worden. Dit kan anders zijn indien tijdens de zitting is gebleken dat nadere (schriftelijke) informatie van verzoeker of verweerder gewenst is om tot een goede beoordeling van de zaak te komen.
- d. Indien het College nadere schriftelijke informatie als bedoeld onder c. opvraagt bij een partij, stelt het een termijn waarbinnen de betreffende informatie moet worden verstrekt. Ook stelt het College de andere partij in de gelegenheid om binnen een bepaalde termijn een schriftelijke reactie op de verstrekte informatie te geven.

Artikel 14 - Geluidsopnamen tijdens de zitting door het College

Het College kan tijdens de zitting geluidsopnamen maken. Deze opnamen zijn voor intern gebruik van het College en kunnen door partijen en derden niet worden opgevraagd. Partijen kunnen desgewenst een zakelijk verslag van de zitting opvragen.

Artikel 15 - Zitting openbaar of achter gesloten deuren

In beginsel zijn de zittingen van het College openbaar. Dat betekent dat er toehoorders en pers aanwezig kunnen zijn. Het College kan, al dan niet op verzoek van een van de partijen, besluiten de zitting achter gesloten deuren te laten plaatsvinden als het vindt dat daarvoor gewichtige redenen zijn.

Artikel 16 - Geluidsopnamen tijdens de zitting door partijen of derden

Partijen en derden mogen tijdens de zitting geen geluids- en/of beeldopnamen maken, tenzij het College daarvoor voorafgaand aan de zitting toestemming geeft.

Artikel 17 - Spoedprocedure

Als een spoedprocedure zoals geregeld in artikel 29 Besluit werkwijze wordt gevolgd, kan het College bepalen dat onder meer de termijnen voor het indienen van het verweerschrift en de oproepen voor de zitting worden verkort.

Artikel 18 - Wraking

- a. Ingevolge artikel 3 van het Besluit werkwijze kan elk van de Collegeleden die een zaak behandelen op verzoek van een partij of een betrokkene, worden gewraakt op grond van feiten of omstandigheden waardoor de onpartijdigheid als lid schade zou kunnen lijden.
- b. Het wrakingsverzoek moet worden gedaan zodra de redenen die aanleiding vormen voor de wraking bekend zijn geworden en moet uiterlijk binnen twee weken na de zitting worden ingediend.
- c. Het wrakingsverzoek geschiedt schriftelijk, vermeldt tegen welke van de behandelende Collegeleden het gericht is en bevat een omschrijving van de feiten of omstandigheden die twijfel doen rijzen over de onpartijdigheid van de betreffende Collegeleden. Alle feiten of omstandigheden moeten tegelijk worden voorgedragen, aanvulling op een later moment is niet mogelijk.
- d. Indien het wrakingsverzoek tijdens een zitting wordt gedaan, dan kan dit ook mondeling geschieden. Het onderzoek ter zitting wordt dan geschorst.

Artikel 19 - Intrekking verzoek om een oordeel

⁸ Bij zittingen van het College vindt dan ook geen uitwisseling van pleitnotities en dergelijke plaats.

De verzoeker kan tot drie weken na de zitting het verzoek om een oordeel intrekken.⁹ Intrekking geschiedt door een schriftelijk bericht aan het College. Het College brengt dan geen oordeel uit en informeert de verweerder over de intrekking van het verzoek.

Het oordeel

Artikel 20 - Het oordeel

- a. Het College brengt binnen 8 weken na de zitting, of na sluiting van het onderzoek een schriftelijk oordeel uit.
- b. Het oordeel wordt per post verzonden aan partijen.¹⁰

Na het oordeel

Artikel 21 - Follow up

- a. Het oordeel wordt op de website van het College gepubliceerd, met toepassing van de [publicatieregels van het College](#).
- b. Als het College oordeelt dat verweerder in strijd met de gelijkebehandelingswetgeving heeft gehandeld en/of als het College in het oordeel een aanbeveling doet aan verweerder, wordt aan partijen gevraagd het College te informeren over de maatregelen die naar aanleiding van het oordeel zijn of zullen worden getroffen.

Slotbepalingen

Artikel 22 - Kosten van de procedure

Aan de procedure bij het College zijn geen kosten verbonden.

Artikel 23 - Afwijking van het procesreglement

Het College kan besluiten af te wijken van dit reglement, indien dit in het belang is van een goede procesorde en niet in strijd is met de Wet en het Besluit werkwijze.

⁹ Uiteraard kan een verzoek om een oordeel ook voorafgaand aan de zitting worden ingetrokken.

¹⁰ Het College is bezig om technische voorzieningen te treffen die beveiligde verzending van oordelen per email mogelijk maken.